

i sl., a bez istovremenog prijenosa i potrebnih sredstava za njihovo vršenje, povrjeđuju pravo lokalne samouprave, pa time i Opštine Kladanj kao jedinice lokalne samouprave. Naime, prema propisanom stanju stvari, elektroenergetski subjekt nije dužan plaćati posebne naknade osim naknade za koncesiju i naknada utvrđeni drugim zakonima, odnosno, elektroenergetski subjekt koji obavlja svoju djelatnost kao javnu uslugu ima pravo svoje instalacije postavljati u javne površine kao i u putnom pojasu putne infrastrukture, ali se oslobađa naknade u skladu sa važećim tehničkim i drugim propisima, uz obavezu pribavljanja saglasnosti od institucija nadležnih za upravljanje javnim površinama, a iste su izvorno imovina jedinica lokalne samouprave. Također je propisana obaveza organa lokalne uprave na uklanjanje nepropisano izgrađenih objekata, bez utvrđene naknade, a u suprotnom elektroenergetski subjekt može pokrenuti tužbu kod nadležnog suda.

Ustavni sud Federacije uvažava činjenicu da elektroenergetski sektor, kao sektor od opšteg javnog interesa može imati određene pogodnosti, kakve su i predviđene Zakonom, no, one ne mogu biti na štetu prava jedinica lokalne samouprave, te, ukoliko viši nivo vlasti propisuje oslobađanja od taksa i naknada koje pripadaju jedinicama lokalne samouprave, dužan je istovremeno obezbijediti i prijenos sredstava za njihovo obavljanje, što osporenim odredbama Zakona nije učinjeno.

Naime, iz utvrđenog činjeničnog stanja nesumnjivo se zaključuje da iz stava 2. člana 73. Zakona proističe da elektroenergetski subjekt kao investitor nije dužan da plaća naknade koje svojim propisom odredi jedinica lokalne samouprave, zbog toga što je donošenje zakona o koncesiji i drugih zakona izvan nadležnosti jedinica lokalne samouprave. Prema ovoj odredbi, u slučaju da je investitor izgradnje elektroenergetskog objekta elektroenergetski subjekt koji je prethodno riješio imovinsko – pravne odnose, jedinica lokalne samouprave nema pravo da svojim propisom utvrdi i da naplati bilo kakvu naknadu, kao što je naknada za izdavanje urbanističko – građevinske dokumentacije (npr. urbanističke saglasnosti, odobrenje za građenje, upotrebna dozvola). Izdavanju urbanističko - građevinske dokumentacije prethode određeni troškovi, kao što su troškovi uviđaja, iskoličenja građevine, komisije za tehnički pregled objekta pri izdavanju upotrebne dozvole i sl. Ove troškove prethodno snosi organ jedinice lokalne samouprave koji je nadležan za izdavanje tih odobrenja, a naknadno ih u skladu sa svojim propisom o naknadama naplaćuje od investitora. Osim toga, kada je u pitanju izgradnja elektroenergetskog objekta i ukoliko je investitor elektroenergetski subjekt, troškove izdavanja dozvola, odobrenja i drugih naknada snosi neposredno jedinica lokalne samouprave, jer je prema ovoj odredbi elektroenergetski subjekt oslobođen plaćanja bilo kakvih naknada osim onih propisanih zakonom.

Također, iz odredbe stava 3. člana 73. Zakona proističe da elektroenergetski subjekt bez naknade ima pravo postavljati svoje instalacije u javne površine kao i u putnom pojasu putne infrastrukture. Iz ove odredbe proizilazi da elektroenergetski subjekt nije dužan da plaća naknade za instalacije postavljene u javnim površinama i putnom pojasu u nadležnosti jedinica lokalne samouprave, čime se jedinicama lokalne samouprave onemogućava donošenje propisa kojima se utvrđuje naknada za korištenje javnih dobara u slučaju da takva dobra koristi elektroenergetski subjekt.

Iz svega izloženog može se zaključiti da je Federacija Bosne i Hercegovine na ovaj način na jedinice lokalne samouprave izvršila svojevrstan prijenos poslova i nadležnosti bez istovremenog prijenosa potrebnih sredstava za njihovo vršenje kroz osporene odredbe Zakona, jer podrazumijevaju izdavanje propisanih pravnih akata i dozvola, te i određene aktivnosti opštinskih organa u postupku izdavanja obavezne urbanističko–građevinske dokumentacije, i sl., a bez istovremenog prijenosa potrebnih sredstava za njihovo vršenje, čime je povrijeđeno pravo na lokalnu samoupravu Opštine Kladanj.

Ovu presudu Ustavni sud Federacije donio je jednoglasno u sastavu: Aleksandra Martinović, predsjednica Suda, Vesna Budimir, Mirjana Čučković, prof.dr. Edin Muminović i dr.sc. Kata Senjak, sudije Suda.

Predsjednica
Ustavnog suda Federacije
Bosne i Hercegovine

Aleksandra Martinović, v.r.

Bosna i Hercegovina
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
USTAVNI SUD
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

Broj: U-12/19
Sarajevo, 18.06.2019. godine

Ustavni sud Federacije Bosne i Hercegovine odlučujući o zahtjevu Načelnika Općine Kladanj za zaštitu prava na lokalnu samoupravu u svezi s primjenom članka 73. st. 2. i 3. Zakona o električnoj energiji u Federaciji Bosne i Hercegovine, na temelju članka IV.C.3.10. (3) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, a u svezi s Amandmanom XCVI na Ustav Federacije Bosne i Hercegovine, na sjednici bez javne rasprave, održanoj dana 18.06.2019. godine, donio je

P R E S U D U

1. Utvrđuje se da je člankom 73. st. 2. i 3. Zakona o električnoj energiji u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, br.: 66/13 i 94/15), povrijeđeno pravo na lokalnu samoupravu Općine Kladanj.

2. Presudu objaviti u „Službenim novinama Federacije BiH“, „Službenim novinama Tuzlanskog kantona“ i „Službenom glasniku Općine Kladanj“.

O b r a z l o ž e n j e

1. Podnositelj zahtjeva i predmet zahtjeva

Načelnik Općine Kladanj (u daljnjem tekstu: podnositelj zahtjeva) dana 11.02.2019. godine dostavio je Ustavnom sudu Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Ustavni sud Federacije) zahtjev za zaštitu prava na lokalnu samoupravu u svezi s primjenom članka 73. st. 2. i 3. Zakona

o električnoj energiji u Federaciji Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: osporene odredbe Zakona).

Sukladno s Amandmanom XCVI na Ustav Federacije Bosne i Hercegovine, podnositelj zahtjeva je ovlašten za pokretanje postupka pred Ustavnim sudom Federacije.

2. Stranke u postupku

Stranke u postupku u ovom predmetu na temelju Amandmana XCVI na Ustav Federacije Bosne i Hercegovine su: podnositelj zahtjeva i Parlament Federacije Bosne i Hercegovine.

3. Bitni navodi zahtjeva

Podnositelj zahtjeva smatra da su osporene odredbe Zakona neusklađene s člankom 9. Europske povelje o lokalnoj samoupravi, Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine i člankom 8. stavak 3. Zakona o načelima lokalne samouprave u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, br.: 49/06 i 51/09) – (u daljnjem tekstu: Zakon o načelima lokalne samouprave).

Prema odredbi članka 73. stavak 2. Zakona o električnoj energiji u Federaciji Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Zakon o električnoj energiji), elektroenergetski subjekt nije dužan da plaća nijednu naknadu osim naknade koncesije i naknada utvrđenih drugim zakonima. Iz ove odredbe proizilazi da elektroenergetski subjekt kao investitor nije dužan da plaća naknade koje svojim propisom odredi jedinica lokalne samouprave, jer je donošenje zakona o koncesiji i drugih zakona izvan nadležnosti jedinica lokalne samouprave. Prema ovoj odredbi, Općina Kladanj nema pravo da svojim propisom utvrdi i da naplati bilo kakvu naknadu (npr. naknadu izdavanja urbanističko-građevinske dokumentacije kao što su urbanistička suglasnost, odobrenje za građenje, uporabnu dozvola i dr.), u slučaju da je investitor izgradnje elektroenergetskog objekta elektroenergetski subjekt koji je prethodno riješio imovinsko-pravne odnose. Izdavanju urbanističko-građevinske dokumentacije prethode određene radnje: uviđaj, iskoličenje građevine, izlazak na lice mjesta komisije za tehnički pregled objekta pri izdavanju uporabne dozvole itd., a sve te radnje izazivaju određene troškove koje snosi organ jedinice lokalne samouprave nadležan za izdavanje tih odobrenja. Opisane radnje obavljaju uposlenici općine, koji plaću primaju iz općinskog proračuna koji se popunjava naplatom naknada. U slučaju izgradnje elektroenergetskog objekta čiji je investitor elektroenergetski subjekt, troškove izdavanja dozvola, odobrenja i drugih naknada snosi neposredno jedinica lokalne samouprave, jer je ovom odredbom elektroenergetski subjekt oslobođen plaćanja bilo kakvih naknada osim onih propisanih zakonom. Ovom odredbom Općina Kladanj dovedena je u neravno pravan položaj u odnosu na Federaciju Bosne i Hercegovine i kantone kojima je ostavljena mogućnost da zakonima propisuju i naplaćuju naknade za izdavanje urbanističko-građevinske dokumentacije i druge naknade u slučaju da se radi o elektroenergetskim objektima za koje Federacija Bosne i Hercegovine, odnosno, kanton izdaju takvu dokumentaciju. Osim toga, investitori koji nisu elektroenergetski subjekti i ne grade elektroenergetske objekte su obvezni da plaćaju naknade, čime se dovode u

neravno pravan položaj s elektroenergetskim subjektima kao investitorima.

Člankom 73. stavak 3. Zakona o električnoj energiji, propisano je da elektroenergetski subjekt ima pravo postavljati svoje instalacije u javne površine kao i u putnom pojasu putne infrastrukture bez naknade. Iz ove odredbe proizilazi da elektroenergetski subjekt nije dužan da plaća naknade za instalacije postavljene u javnim površinama i putnom pojasu čime se jedinica lokalne samouprave onemogućava da donosi propise kojima utvrđuje naknadu za korištenje javnih dobara u slučaju da takva dobra koristi elektroenergetski subjekt. Dakle, elektroenergetskom subjektu dozvoljava se korištenje lokalnih resursa (građevinskog zemljišta i sl.) bez prava jedinice lokalne samouprave da odredi i naplati naknadu za korištenje tih resursa. Iz naprijed navedenog jasno se vidi da se osporenim odredbama Zakona za vlasnike elektroenergetskih objekata propisuju posebne pogodnosti, čime se krši osnovno pravo na jednakost pred zakonom i vrši diskriminacija, a sve na račun jedinica lokalne samouprave.

Osporenim odredbama Zakona povrjeđuju se prava iz nadležnosti Općine Kakanj zasnovana na članku 9. Europske povelje o lokalnoj samoupravi i članku 8. stavak 3. Zakona o načelima lokalne samouprave.

Ukazuje se na praksu Ustavnog suda Federacije i navode presude toga suda s brojevima: U-55/14 od 07.10.2015. godine i U-12/17 od 25.10.2017. godine.

Na temelju iznesenog podnositelj predlaže da Ustavni sud Federacije donese presudu kojim će utvrditi da je osporenim odredbama Zakona povrijeđeno pravo na lokalnu samoupravu Općine Kladanj jer su istoj nametnute dodatne obveze bez dodjele sredstava potrebnih za njihovo djelotvorno obavljanje.

4. Bitni navodi odgovora na zahtjev

Sukladno s člankom 16. Zakona o postupku pred Ustavnim sudom Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, br.: 6/95 i 37/03), Ustavni sud Federacije je aktom broj: U-12/19 od 18.03.2018. godine zatražio od oba doma Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine da dostave odgovor na podneseni zahtjev u roku od 30 dana od dana prijema akta.

Zastupnički dom i Dom naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine nisu dostavili odgovore, ali je to učinila Vlada Federacije Bosne i Hercegovine dostavljanjem Mišljenja broj: 347/2019 od 18. 04. 2019. godine s prilogom u vidu Informacije Federalnog ministarstva energije, rudarstva i industrije broj: 05-02-592/19 od 05.04.2019. godine. Ovim Mišljenjem u cijelosti se prihvata navedena Informaciju vezana za Presudu Ustavnog suda Federacije broj: U-12/19 od 18.03.2019. godine kojom se ocjenjivala ustavnost istih osporenih odredbi Zakona. Imajući u vidu presude Ustavnog suda Federacije s brojevima: U-55/14 od 07.10.2015. godine, U-5/16 od 22.01.2016. godine i U-4/18 od 17.12.2018. godine, u kojima je, između ostalog, utvrđeno da osporene odredbe Zakona povrjeđuju pravo na lokalnu samoupravu općina Novo Sarajevo, Konjic i Olovo. Vlada Federacije Bosne i Hercegovine smatra da nema posebnog pravnog osnova za učešće u ovom postupku i da nema svrhe da dostavlja traženi odgovor ovome sudu smatrajući da se u konkretnom slučaju suštinski radi o presuđenoj stvari (res

iudicata), istina s drugim podnositeljem zahtjeva, i da se ne bi mogla očekivati drugačija presuda.

5. Relevantno pravo

A. Ustav Federacije Bosne i Hercegovine

VI. Općinske vlasti

Članak 2.

(1) U općini se ostvaruje lokalna samouprava.

Amandman XVIII

Članak VII.3. Ustava Federacije Bosne i Hercegovine mijenja se i glasi:

„Međunarodni ugovori i drugi sporazumi koji su na snazi u Bosni i Hercegovini i Federaciji, te opća pravila međunarodnog prava čine dio zakonodavstva Federacije. U slučaju nesuglasnosti međunarodnog ugovora, odnosno sporazuma i zakonodavstva, prevladava međunarodni ugovor, odnosno sporazum.“

Amandman XCVI

U članku IV.C.10 iza stavka (2) dodaje se novi stavak (3) koji glasi:

„(3) Zaštitu prava na lokalnu samoupravu osigurava Ustavni sud. Takav postupak pred Ustavnim sudom mogu pokrenuti općine i gradovi, kao i udruženja općina i gradova Federacije Bosne i Hercegovine. Ustavni sud odlučuje o sporovima između jedinica lokalne samouprave i kantona ili Federacije na zahtjev općinskog ili gradskog vijeća, načelnika općine ili gradonačelnika grada, ili udruženja općina i gradova Federacije Bosne i Hercegovine.“

Dosadašnji st. (3) i (4) postaju (4) i (5);

B. Europska povelja o lokalnoj samoupravi

Članak 2.

Ustavna i zakonska osnova lokalne samouprave

Načelo lokalne samouprave bit će utvrđeno zakonodavstvom zemlje potpisnice i, gdje je to moguće - ustavom.

Članak 3. stavak 1.

Koncept lokalne samouprave

1. Lokalna samouprava podrazumijeva pravo i osposobljenost lokalnih vlasti da, u granicama zakona, reguliraju i rukovode znatnim dijelom javnih poslova, na temelju vlastite odgovornosti i u interesu lokalnog stanovništva.

Članak 4.

Djelokrug lokalne samouprave

1. Osnovna prava i dužnosti lokalnih vlasti biće utvrđeni ustavom ili statutom, time se, međutim, ne sprječava prenošenje na lokalne vlasti prava i odgovornosti za specifične zadatke, sukladno sa zakonom.

2. Lokalne vlasti će, u granicama zakona, imati puno diskreciono pravo da provode svoje inicijative u svezi sa

svim stvarima koje nisu isključene iz njihove nadležnosti, niti stavljene u nadležnost neke druge vlasti.

3. Javni poslovi će se po pravilu, vršiti prije svega od strane onih vlasti koje su najbliže građanima. Prilikom prenošenja odgovornosti na neku drugu vlast vodit će se računa o obimu i prirodi posla, kao i o zahtjevima efikasnosti i ekonomičnosti.

4. Prava povjerena lokalnim vlastima će po pravilu biti puna i isključiva. Ona ne smiju biti uskraćena ili ograničena od strane neke druge-centralne ili regionalne vlasti, osim u slučajevima predviđenim zakonom.

5. U slučajevima prenošenja ovlaštenja s centralnih ili regionalnih na lokalne vlasti, lokalnim vlastima će, u što je moguće većoj mjeri, biti dozvoljeno da prilagođavaju njihovo provođenje u lokalnim uvjetima.

6. Lokalne vlasti će biti konzultirane, u najvećoj mogućoj mjeri, blagovremeno i na odgovarajući način, u procesu planiranja i donošenja odluka o svim stvarima koje ih se direktno tiču.

Članak 9.

Izvori financiranja lokalnih vlasti

1. Lokalne vlasti će, sukladno s ekonomskom politikom zemlje, imati pravo na odgovarajuće vlastite izvore financiranja, kojima će raspolagati slobodno, u okviru svojih ovlaštenja.

2. Izvori financiranja lokalnih vlasti će biti primjereni njihovim dužnostima koje propisuju ustav i zakon.

3. Najmanje jedan dio sredstava lokalnih vlasti će potjecati od lokalnih pristojbi i naknada za koje lokalne vlasti, u mjeri utvrđenoj statutom, imaju pravo da utvrđuju stope.

4. Sustavi financiranja na kojima se zasnivaju izvori sredstava lokalnih vlasti treba da budu dovoljno raznoliki i elastični kako bi omogućili usklađivanje, u najvećoj mogućoj mjeri, sa stvarnom procjenom troškova za obavljanje njihovih aktivnosti.

5. Potreba zaštite finansijski slabijih lokalnih vlasti nalaze uspostavljanje odgovarajućih postupaka ili mjera finansijskog izjednačavanja, s ciljem ispravljanja posljedica nejednake distribucije izvora financiranja odnosno finansijskog opterećenja lokalnih vlasti. Takvim postupcima ili mjerama se ne mogu sužavati prava lokalnih vlasti koje one imaju u okviru svoje nadležnosti.

6. Lokalne vlasti će, na odgovarajući način, biti konzultirane u pogledu metoda na temelju kojeg će im biti dodijeljeni redistribuirani izvori financiranja.

7. Koliko god je to moguće, sredstva koja se prenose lokalnim vlastima neće imati karakter namjenskih sredstava. Dodjelom tih sredstava ne može se ugroziti diskreciono pravo lokalnih vlasti da vode politiku u okviru svojih ovlaštenja.

8. Kako bi im se omogućilo uzimanje kredita za kapitalne investicije, lokalnim vlastima je prijeko potrebno omogućiti pristup nacionalnom tržištu kapitala, sukladno sa zakonom.

Članak 11.

Zakonska zaštita lokalne samouprave

Lokalne vlasti imaju pravo na pravna sredstva radi osiguranja slobodnog obavljanja svojih dužnosti i poštovanja

načela lokalne samouprave uspostavljenih ustavom ili zakonom zemlje kojoj pripadaju.

Članak 13.

Vlasti na koje se Povelja odnosi

1. Načela lokalne samouprave, sadržana u ovoj Povelji odnose se na sve kategorije lokalnih vlasti koje postoje na teritoriji zemlje potpisnice (...).

C. Zakon o načelima lokalne samouprave u Federaciji Bosne i Hercegovine

(„Službene novine Federacije BiH“, br.: 49/06 i 51/09)

II. Definicija lokalne samouprave

Članak 2.

Lokalna samouprava podrazumijeva pravo i osposobljenost jedinica lokalne samouprave da, u granicama zakona, reguliraju i upravljaju određenim javnim poslovima na temeljima vlastite odgovornosti i u interesu lokalnog stanovništva.

Članak 7.

Jedinica lokalne samouprave ima pravo slobodnog i samostalnog raspolaganja svojom imovinom sukladno sa zakonom.

Jedinica lokalne samouprave samostalno raspolaze financijskim sredstvima sukladno sa zakonom.

III. Samoupravni djelokrug jedinice lokalne samouprave

Članak 8.

Jedinica lokalne samouprave ima vlastite nadležnosti ustanovljene ustavom i zakonom i ima pravo da se bavi svim pitanjima od lokalnog značaja koja nisu isključena iz njene nadležnosti, niti dodijeljena u nadležnost neke druge vlasti na temelju ustava i zakona.

Ona će biti samostalna u odlučivanju o pitanjima iz vlastitih nadležnosti, koje ne mogu biti ograničene ili uskraćene od federalnih ili kantonalnih vlasti, osim u slučajevima i u okvirima utvrđenim ustavom i zakonom.

U vlastite nadležnosti jedinice lokalne samouprave posebice spadaju:

- (...)
- utvrđivanje politike korištenja i utvrđivanje visine naknada za korištenje javnih dobara;
- utvrđivanje i vođenje politike raspolaganja, korištenja i upravljanja građevinskim zemljištem;
- utvrđivanje politike upravljanja i raspolaganja imovinom jedinice lokalne samouprave;
- (...)
- donošenje propisa o porezima, naknadama, doprinosima i pristojbama iz nadležnosti jedinice lokalne samouprave;
- (...).

Osim ukoliko zakon ne odredi da neku nadležnost treba smatrati povjerenom, nadležnost, ustanovljena ili predviđena zakonom, smatra se vlastitom nadležnošću jedinice lokalne samouprave.

Članak 11.

Prijenos i povjeravanje novih poslova jedinicama lokalne samouprave bit će praćeni dodjelom sredstava

potrebnih za njihovo efikasno obavljanje.

Članak 34.

Jedinice lokalne samouprave imaju pravo na odgovarajuće sopstvene financijske izvore kojima lokalni organi mogu slobodno raspolagati u okviru svoje nadležnosti sukladno sa zakonom.

Jedan dio financijskih izvora jedinica lokalne samouprave ostvarivat će se od lokalnih pristojbi i naknada čiju stopu jedinica lokalne samouprave utvrđuje u okviru zakona.

Financijska sredstva jedinica lokalne samouprave bit će srazmjerna njihovim nadležnostima koje su im dodijeljene zakonom. Svaki prijenos novih funkcija biti će praćen financijskim sredstvima potrebnim za njihovo efikasno izvršavanje.

Zakonodavac je dužan pribaviti mišljenje od Saveza općina i gradova o svim pitanjima koja se odnose na dodjelu sredstava, kao i o svim promjenama zakona koje mogu utjecati na financijske obveze jedinica lokalne samouprave.

Sukladno s utvrđenom fiskalnom politikom, zakonom se utvrđuju vrste poreza, naknada, doprinosa i pristojbi koji u cijelosti ili djelomično pripadaju jedinicama lokalne samouprave kao izvorni prihodi.

Članak 59.

Prijenos poslova i nadležnosti dodijeljenih ovim Zakonom, kao i odgovornost jedinica lokalne samouprave za njihovo vršenje, počet će istovremeno s prijenosom sredstava potrebnih za njihovo obavljanje.

D. Zakon o električnoj energiji u Federaciji Bosne i Hercegovine

(„Službene novine Federacije BiH“, br.: 66/13 i 94/15)

Članak 73. st. 2. i 3. - *osporene odredbe* - Rješavanje imovinsko-pravnih odnosa

(2) Na objekte čiji su imovinsko-pravni odnosi uređeni sukladno sa stavkom (1) ovog članka, elektroenergetski subjekt nije dužan plaćati posebne naknade osim naknade za koncesiju i naknada utvrđenih drugim zakonima, a u slučaju nastanka štetnog događaja dužan je učinjenu štetu nadoknaditi.

(3) Elektroenergetski subjekt koji obavlja svoju djelatnost kao javnu uslugu ima pravo svoje instalacije postavljati u javne površine kao i u putnom pojasu putne infrastrukture bez naknade sukladno s važećim tehničkim i drugim propisima, uz obvezu pribavljanja suglasnosti od institucija nadležnih za upravljanje javnim površinama.

6. Sudska praksa Ustavnog suda Federacije

Presuda broj: U-55/14 od 07.10.2015. godine („Službene novine Federacije BiH“, broj: 5/16), Presuda broj: U-12/17 od 25.10.2017. godine („Službene novine Federacije BiH“, broj: 92/17), Presuda broj: U-4/18 od 17.12.2018. godine („Službene novine Federacije BiH“, broj: 103/18) i dr.

7. Činjenično stanje i stav Ustavnog suda Federacije

U ovom ustavno sudskom predmetu Ustavni sud Federacije nije zakazao javnu raspravu ocjenjujući da za to nema razloga jer nema spornih činjeničnih pitanja na koja bi bilo neophodno dobiti razjašnjenja na javnoj raspravi

уз уčeће странака у поступку, тим прије што већ постоји изградена уставносудска пракса Уставног суда Федерације у погледу оспорених одредаби Закона.

У поступку рjeшавања овог предмета Уставни суд Федерације је пошао од чланка VI.2. (1) Устава Федерације Босне и Херцеговине, према којем се у опћинама остварује право на локалну самоуправу, Европске пovelје о локалној самоуправи, међународних уговора, опћих правила међународног права и других споразума који су на снази у Босни и Херцеговини и Федерацији Босне и Херцеговине и чине саставни дио правног поретка у Босни и Херцеговини.

Законом се уређује функционирање електроенергетског сектора, електропривредне дјелатности, развој и функционирање тржишта електричне енергије, као и опћи увјети за испорукa електричне енергије, планирање и развој, изградња, реконструкција и одржавање електроенергетских објеката, те надзор над provoђењем овог закона, док се пријенос електричне енергије и друга питања везана за управљање и вођење електроенергетског система не регулирају овим законом.

Према ставку 2. чланка 58. Закона о начелима локалне самоуправе, Федерација Босне и Херцеговине и кантони били су дужни ускладити своје законе с цитираним законом, те извршити пријенос послова и надлежности, као и одговорности додijелjenih јединицама локалне самоуправе у року од шест мјесеци од дана његовог ступања на снагу. Како је тај Закон ступио на снагу дана 07.09.2006. године, а Закон о електричној енергији донесен и објављен у „Службеним новинама Федерације БиХ“, број: 66/13 од 28.08.2013. године, несумњиво се закључује да је прописивањем својеврсне одговорности које се намећу опћинама као јединицама локалне самоуправе, а које су предмет регулирања оспореним одредбама Закона, јер подразумијевају издавање прописаних правних аката и дозвола, те и чинjenja од стране опћинских органа за регулирање издавања обvezне урбанистичко – грађевинске документације, уклањање непрописно изграђених објеката и сл., а без истовременог пријеноса и потребних средстава за њихово вршење, поврjедују право локалне самоуправе, па тиме и Опћине Кладанј као јединице локалне самоуправе. Наиме, према прописаном стању ствари, електроенергетски субјект није дужан плаћати посебне накнаде осим накнаде за концесију и накнада утврђених другим законима, односно, електроенергетски субјект који обавља своју дјелатност као јавну услугу има право своје инсталације постављати у јавне површине као и у путном појасу путне инфраструктуре, али се ослобађа накнаде суkladно с важећим техничким и другим прописима, уз обвезу прибављања sugласности од институција надлежних за управљање јавним површинама, а исте су изворно имовина јединица локалне самоуправе. Такођер је прописана обвеза органа локалне управе на уклањање непрописано изграђених објеката, без утврђене накнаде, а у супротном електроенергетски субјект може покренути туђбу код надлежног суда.

Уставни суд Федерације увађава чинјеницу да електроенергетски сектор, као сектор од опћег јавног интереса може имати одређене погодности, какве су и предвиђене Законом, но, one не могу бити на штету права јединица локалне самоуправе, те, ukoliko виши ниво власти прописује ослобађања од пристojби и накнада које припадају јединицама локалне самоуправе, дужан је истовремено обезбједити и пријенос средстава за њихово обављање, што оспореним одредбама Закона није учинјено.

Наиме, из утврђеног чинјеничног стања несумњиво се закључује да из ставка 2. чланка 73. Закона проистиче да електроенергетски субјект као инвеститор није дужан да плаћа накнаде које својим прописом одреди јединица локалне самоуправе, због тога што је доношење закона о концесији и других закона изван надлежности јединица локалне самоуправе. Према овој одредби, у случају да је инвеститор изградње електроенергетског објекта електроенергетски субјект који је претходно ријешio имовинско – правне односе, јединица локалне самоуправе нема право да својим прописом утврди и да наплати било какву накнаду, као што је накнада за издавање урбанистичко – грађевинске документације (нпр. урбанистичке sugласности, одобрење за грађење, uporabна дозвола). Издавању урбанистичко - грађевинске документације претходе одређени трошкови, као што су трошкови увиђаја, искoliчења грађевине, комисије за технички pregled објекта при издавању uporabne дозволе и сл. Ове трошкове претходно сноси орган јединице локалне самоуправе који је надлежан за издавање тих одобрења, а накнадно их суkladно са својим прописом о накнадима наплаћује од инвеститора. Осим тога, када је у питању изградња електроенергетског објекта и ukoliko је инвеститор електроенергетски субјект, трошкове издавања дозвола, одобрења и других накнада сноси непосредно јединица локалне самоуправе, јер је према овој одредби електроенергетски субјект ослобођен плаћања било каквих накнада осим оних прописаних законом.

Такођер, из одредбе ставка 3. чланка 73. Закона проистиче да електроенергетски субјект без накнаде има право постављати своје инсталације у јавне површине као и у путном појасу путне инфраструктуре. Из ове одредбе произилази да електроенергетски субјект није дужан да плаћа накнаде за инсталације постављене у јавним површинама и путном појасу у надлежности јединица локалне самоуправе, чиме се јединицама локалне самоуправе онемогућава доношење прописа којима се утврђује накнада за кориштење јавних добара у случају да таква добра користи електроенергетски субјект.

Из свега изложеног може се закључити да је Федерација Босне и Херцеговине на овај начин на јединице локалне самоуправе извршила својеврстан пријенос послова и надлежности без истовременог пријеноса потребних средстава за њихово вршење кроз оспорене одредбе Закона, јер подразумијевају издавање прописаних правних аката и дозвола, те и одређене активности опћинских органа у поступку издавања обvezне урбанистичко–грађевинске документације, и сл., а без истовременог пријеноса потребних средстава за њихово вршење, чиме је поврједено право на локалну самоуправу Опћине Кладанј.

Ову presudu Уставни суд Федерације donio је једногласно у саставу: Александра Martinović, предсједница Sуда, Vesna Budimir, Mirjana Čučković, prof.dr. Edin Muminović и dr.sc. Kata Senjak, suci Sуда.

Предсједница
Уставног суда Федерације
Босне и Херцеговине

Aleksandra Martinović, v.r.